

TOELICHTING

1. Algemeen

De Wet wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap (Stb. 2013, 414) is grotendeels met ingang van 1 januari 2014 in werking getreden. De wet bevat onder meer een grondslag voor een ministeriële regeling inzake de beloning van curatoren, bewindvoerders en mentoren in artikel 380, vijfde lid, in artikel 386, eerste lid, in artikel 410, tweede lid, in artikel 420, derde lid, in artikel 447, eerste lid, en in artikel 460, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: "BW"). Deze regeling bevat voorschriften voor de vaststelling van de beloning van de provisionele bewindvoerder, van de curator, van de bewindvoerder in geval van afwezigheid en vermissing, van de beschermingsbewindvoerder en van de mentor.

In de praktijk baseren kantonrechters zich bij de vaststelling van de beloning doorgaans op de aanbevelingen van het Landelijk Overleg Vakinhoud Civiel en Kanton (LOVCK), laatstelijk gewijzigd per 21 januari 2014 (hierna: "de (LOVCK-) aanbevelingen").¹ Een bezwaar van deze aanbevelingen is dat ze voor de individuele kantonrechter, die gaat over de benoeming en beloning van curatoren, bewindvoerders en mentoren, niet bindend zijn. Vertegenwoordigers die aan meer dan één kantonrechter rekening en verantwoording schuldig zijn, kunnen daardoor ondanks de aanbevelingen met verschillende normen voor de beloning worden geconfronteerd. Daarom stel ik in deze regeling eenduidige bindende regels voor de beloning vast.

Deze regeling bouwt voort op de systematiek van de aanbevelingen. Er wordt uitgegaan van een forfaitaire 'jaarbeloning' op basis van het aantal uren waarin de werkzaamheden jaarlijks worden uitgeoefend, inclusief een onkostenvergoeding. Voor de beloning wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds 'gewone' curatoren, bewindvoerders en mentoren (hierna: "familiecurator, -bewindvoerder en -mentor", of "familievertegenwoordigers") en anderzijds curatoren, bewindvoerders en mentoren, bedoeld in artikel 383, 435 en 452, telkens zevende lid, Boek 1 BW (hierna: "professionele curatoren, bewindvoerders en mentoren", of "professionele vertegenwoordigers", hoewel de mentoren ook vrijwilligers kunnen zijn). De eerstbedoelde zijn bijvoorbeeld de partner, een familielid, vriend of buurvrouw, terwijl de laatstbedoelde drie of meer personen onder hun hoede hebben en aan kwaliteitseisen moeten voldoen. Naast de jaarbeloning kunnen professionele vertegenwoordigers in voorkomende gevallen tevens verzoeken om een forfaitaire beloning voor bepaalde incidentele werkzaamheden, zoals aanvangswerkzaamheden.

¹ De aanbevelingen voor onderscheidenlijk curatele, meerderjarigenbewind en mentorschap zijn te raadplegen via <www.rechtspraak.nl>.

Uitgangspunt is dat aan de vaststelling van de beloning een verzoek van de curator, bewindvoerder of mentor ten grondslag ligt. Op deze wijze kunnen vertegenwoordigers ook verzoeken om een lagere beloning, of geheel afzien van beloning.

Uitgangspunt is voorts dat de curator, bewindvoerder en mentor adequaat worden beloond voor de uitoefening van hun taken. De beloning komt voor rekening van de betrokkene. De kosten van de beloning komen – indien de betrokkene die kosten zelf niet kan dragen – in aanmerking voor vergoeding uit de bijzondere bijstand (vgl. Centrale Raad van Beroep 9 november 2010, ECLI:NL:CRVB:2010:BO4439). Vanwege de kosten die voor rekening van de betrokkene dan wel van de overheid komen, is het zaak om de tijd die een vertegenwoordiger aan een betrokkene kan besteden zo effectief mogelijk in te zetten om de zelfredzaamheid van de betrokkene, waar mogelijk, te vergroten. Het bevorderen van financiële zelfredzaamheid komt dan ook tot uitdrukking in de beloning van de bewindvoerder en curator. Een adequate beloning betekent ook dat vertegenwoordigers in staat moeten worden gesteld om hun werkzaamheden in het belang van de betrokkene naar behoren uit te voeren.

De jaarbeloning geldt als gemiddelde. Het ene mentorschap of bewind zal meer tijd vergen dan het andere. Het zal ook voorkomen dat gedurende een aantal jaren veel uren aan een betrokkene worden besteed en de volgende jaren minder dan het gemiddelde aantal uren waarop de forfaitaire jaarbeloning is gebaseerd. Het voordeel van het hanteren van een forfaitaire beloning is dat de administratieve afhandeling relatief eenvoudig is. Daarmee wordt beoogd de regeldruk voor de vertegenwoordigers en de rechterlijke macht te verminderen.

Om tot een forfaitaire beloning te komen en eventuele extra werkzaamheden te kunnen belonen, wordt een uurtarief gehanteerd. Ingevolge de LOVCK-aanbevelingen bedraagt het uurtarief voor professionele vertegenwoordigers in 2014 € 64 (de jaarbeloning € 1.024 gedeeld door het aantal uren voor standaardwerkzaamheden, te weten 16 uren). Ik verhoog dit uurtarief voor 2015 met 1,5% tot € 65. Met deze verhoging wordt het achterwege blijven van een indexering voor het kalenderjaar 2015 gecompenseerd.

In aanloop naar het opstellen van deze regeling zijn gesprekken gevoerd met de expertgroep curatele, bewind en mentorschap van het LOVCK, de Branchevereniging voor Professionele Bewindvoerders en Inkomensbeheerders (BPBI), de Nederlandse Branchevereniging voor Professionele Bewindvoerders (NBPB), de Nederlandse Beroepsvereniging voor Professionele Mentoren (NBPM) en Mentorschap Netwerk Nederland (MNN).

2. Artikelsgewijs

Artikel 1

Lid 1

Op grond van het eerste lid kan de kantonrechter die de familiecurator, -bewindvoerder of -mentor benoemt, op diens verzoek de beloning vaststellen overeenkomstig het tweede lid.

Lid 2

Het tweede lid geeft de beloningen weer die aan familievertegenwoordigers kunnen worden toegekend. Het betreft een forfaitaire jaarbeloning inclusief onkostenvergoeding.

Lid 2 onderdeel a

De beloning die een familiecurator krijgt wordt bepaald door 85% van de beloning van een familiebewindvoerder te vermeerderen met 85% van de beloning van een familiementor. Voor een familiecurator betekent dit dat zijn jaarbeloning inclusief onkostenvergoeding (85% van € 350 vermeerderd met 85% van € 350 is) € 595 bedraagt.

Wanneer de functies van bewindvoerder en mentor worden gecombineerd in de vorm van een curator, is sprake van efficiencyvoordelen, bijvoorbeeld doordat de contactmomenten voor de behartiging van materiële en immateriële belangen kunnen worden gecombineerd. Daarom wordt de jaarbeloning van de curator berekend door 85% van de jaarbeloning van de bewindvoerder te vermeerderen met 85% van de jaarbeloning van de mentor.

Lid 2 onderdelen b en c

De jaarbeloning van familiebewindvoerders en familiementoren wordt gesteld op een bedrag van € 350. Deze forfaitaire jaarbeloning is inclusief onkostenvergoeding. De jaarbeloning van familiebewindvoerders wordt hiermee verminderd ten opzichte van de beloning die door de LOVCK-aanbevelingen wordt gehanteerd.

Uit de aanbevelingen blijkt een aanmerkelijk verschil tussen de jaarbeloning inclusief onkostenvergoeding van een familiebewindvoerder (in 2014: € 593) en die van een familiementor (in 2014: € 293).

Met het verminderen van de jaarbeloning van familiebewindvoerders wordt tot uitdrukking gebracht dat de financiële vergoeding van deze werkzaamheden niet centraal staat in de verhouding tussen naasten. Daarbij komt dat er voldoende verschil moet zijn tussen de beloning van familievertegenwoordigers en professionele vertegenwoordigers

om het voor professionele vertegenwoordigers aantrekkelijk te houden om in deze branche als professional werkzaam te zijn.

De beloning voor familiebewindvoerders en -mentoren is gelijkgesteld. De laatste jaren is de zorg geformaliseerd. Te denken valt aan de vaststelling van zorgplannen, behandelplannen en het toezicht op de uitvoering daarvan. Het is daarom niet langer in overeenstemming met de werkelijkheid dat een familiementor aanmerkelijk minder werk zou verrichten dan een familiebewindvoerder.

Lid 3

In de praktijk komt het voor dat een vrijwilliger die tot mentor is benoemd een regionale stichting mentorschap heeft gemachtigd om bij de kantonrechter om diens beloning te verzoeken. Indien een dergelijke mentor wordt begeleid door een professionele mentor (in de vorm van een regionale stichting mentorschap, die aan de kwaliteitseisen moet voldoen en er tevens voor moet zorgen dat de personen voor wie hij zijn mentorschap uitoefent, aan de kwaliteitseisen voldoen), is het gerechtvaardigd deze mentor te belonen alsof hij een professionele mentor is. Het derde lid beoogt het voortzetten van deze bestaande praktijk mogelijk te maken.

Lid 4

Op grond van het vierde lid kan de vertegenwoordiger de kantonrechter wegens de bijzondere omstandigheden van het geval verzoeken zijn beloning anders dan volgens het eerste lid vast te stellen. De kantonrechter vermeldt in de beschikking de reden van de afwijking van het eerste lid.

Artikel 2

Lid 1

Het eerste lid regelt dat de kantonrechter die de professionele curator benoemt, op diens verzoek de beloning vaststellen overeenkomstig het tweede tot en met vijfde lid.

Lid 2

Een curator verricht zowel de werkzaamheden van een bewindvoerder als die van een mentor. Voor een omschrijving van de werkzaamheden van een bewindvoerder en mentor wordt verwezen naar de toelichting bij *artikel 3, tweede lid* respectievelijk *artikel 4, tweede lid*. Zoals uiteengezet in de toelichting bij *artikel 1, tweede lid, onderdeel a*, is er sprake van efficiencyvoordelen wanneer de functies van bewindvoerder en mentor worden gecombineerd. De efficiencyvoordelen worden in de onderhavige regeling zo meegewogen dat de jaarbeloning van de curator wordt berekend door 85% van de

jaarbeloning van de bewindvoerder te vermeerderen met 85% van de jaarbeloning van de mentor.

Evenals voor de bewindvoerder worden voor de curator verschillende categorieën en daaraan gerelateerde forfaitaire jaarbeloningen geïntroduceerd (*onderdelen a tot en met c*; zie voor een toelichting op de verschillende categorieën de toelichting bij *artikel 3, tweede lid*).

De forfaitaire jaarbeloning is inclusief onkostenvergoeding en exclusief BTW. Met onkosten wordt bedoeld de kosten die de curator, maar ook de bewindvoerder en mentor, in het belang van de goede uitoefening van zijn taken maakt. Het betreft eventuele reiskosten, telefoonkosten, kosten van het opmaken van de rekening en verantwoording, kosten van de aan- en verkoop van beleggingen, kosten van het uitbesteden van taken aan een boekhouder of belastingadviseur. De onkosten zien ook op de kosten die verbonden zijn aan het voldoen aan de kwaliteitseisen en het overleggen van de eigen verklaring, het verslag aan de accountant dan wel, in geval van mentorschap, een door de kantonrechter aangewezen deskundige, en de verklaring van de accountant. Voor deze onkosten kan geen aparte vergoeding worden verzocht. De onkostenvergoeding is verdisconteerd in het uurtarief ten behoeve van de administratieve eenvoud en omdat sommige kosten kunnen toenemen bij elk uur extra dat werkzaamheden worden verricht.

Lid 3

In de praktijk blijkt dat het principe van forfaitaire beloning niet in alle gevallen tot een adequate beloning leidt bij omvangrijke vermogens. Met omvangrijke vermogens kan veel werk gemoeid zijn. Als grens wordt in deze regeling € 1.000.000 genomen. Om het mogelijk te blijven maken om ook voor dergelijke vermogens gekwalificeerde curatoren aan te kunnen stellen, wordt daarom in het derde lid aangesloten bij de regeling in geval van testamentair bewind; in dat geval bedraagt de beloning van de bewindvoerder 1% van het vermogen (art. 159, eerste lid, Boek 4 BW). Indien het vermogen van de onder curatele gestelde meer dan € 1.000.000 bedraagt, kan de kantonrechter deze 1%-regel hanteren. Hij doet dat alleen indien de omvang van het vermogen met zich brengt dat daar daadwerkelijk veel werk mee gemoeid is en hij dit een adequate beloning acht.

Lid 4

Het vierde lid vloeit voort uit de LOVCK-aanbevelingen (zie Aanbevelingen curatele (versie 21 januari 2014), p. 7) en is van praktische aard. De jaarbeloning is verschuldigd vanaf de eerste dan wel de zestiende dag van de maand waarin de curator is benoemd en wordt in maandelijkse termijnen uitbetaald.

Lid 5

In beginsel wordt de curator niet meer en niet minder toegekend dan de forfaitaire beloning als bedoeld in het tweede lid. Voor een aantal werkzaamheden kan op grond van het vijfde lid een aanvullende beloning worden verzocht.

Lid 5 onderdeel a

De beloning voor aanvangswerkzaamheden, bestaande uit de intake (7 uren) en het opstellen van een plan van aanpak (1 uur), bedraagt (8 uren x € 65 =) € 520.

De LOVCK-aanbevelingen gaan uit van 7 uren voor de intake. In de onderhavige regeling wordt de vergoeding voor aanvangswerkzaamheden berekend over 8 uren, omdat op grond van artikel 5 van het Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren, een plan van aanpak met de onder curatele gestelde wordt besproken en aan hem verstrekt, alsmede de klachtenregeling (art. 6 van genoemd besluit). Daar wordt 1 uur voor gerekend. Hetzelfde geldt voor bewindvoerders en mentoren.

Zie de toelichting bij *artikel 3, vijfde lid, onderdeel a*, voor een beschrijving van de aanvangswerkzaamheden van een bewindvoerder en zie *artikel 4, vierde lid, onderdeel a*, voor die van een mentor.

Lid 5 onderdeel b

De beloning voor werkzaamheden in verband met de verhuizing van de onder curatele gestelde, of de verkoop of ontruiming van diens woning bedraagt (5 uren x € 65 =) € 325.

Lid 5 onderdeel c

De beloning voor het beheren van een persoonsgebonden budget bedraagt (7,5 uren x € 65 =) € 487,50.

Lid 5 onderdeel d

De beloning voor het opmaken van de eindrekening en -verantwoording anders dan de jaarlijkse rekening en verantwoording, bijvoorbeeld bij het overlijden van de onder curatele gestelde, bedraagt (3 uren x € 65 =) € 195.

Lid 6

Op grond van het zesde lid kan de kantonrechter de beloning van de curator op andere wijze vaststellen. De kantonrechter wijkt slechts in bijzondere – door verzoeker te motiveren – gevallen af van het eerste lid en vermeldt in de beschikking de reden hiervoor.

Artikel 3

Lid 1

Het eerste lid regelt dat de kantonrechter die de professionele bewindvoerder benoemt, op diens verzoek de beloning vaststellen overeenkomstig het tweede tot en met vijfde lid.

Lid 2

Het bewind betreft vermogensrechtelijke belangenwaarneming (art. 431, eerste lid, Boek 1 BW). De bewindvoerder beheert de onder bewind staande goederen (art. 438, eerste lid, Boek 1 BW) en vertegenwoordigt de rechthebbende in en buiten rechte (art. 441, eerste lid, Boek 1 BW).

De forfaitaire jaarbeloning van de bewindvoerder is inclusief onkostenvergoeding en exclusief BTW. Voor de onkostenvergoeding van de bewindvoerder geldt mutatis mutandis hetzelfde als voor die van de curator, zoals die is toegelicht bij *artikel 2, tweede lid*.

Deze regeling introduceert drie categorieën van bewind: een waarin alleen zogenoemde standaardwerkzaamheden worden verricht (*onderdeel a*), en twee waarin naast de standaardwerkzaamheden ook andere – veelvoorkomende – werkzaamheden worden verricht (*onderdelen b en c*). Op deze wijze kan de kantonrechter bij aanvang van het bewind eenvoudig vaststellen onder welke categorie de werkzaamheden van de bewindvoerder vallen en op welke jaarbeloning hij aanspraak kan maken.

Beoogd is om de zaken waarin bewindvoerders verzoeken om beloning voor hun werkzaamheden zo eenvoudig mogelijk te houden en het aantal verzoeken van bewindvoerders om een extra beloning bovenop de forfaitaire beloning te beperken.

Hieronder worden de verschillende categorieën toegelicht.

Lid 2 onderdeel a

Onder de wettelijke taak van een bewindvoerder wordt onder meer begrepen: het beheren van het vermogen, het regelen van de financiële huishouding, regelmatig contact met rechthebbende, contact met mentor, contact met instanties (gemeente, belastingdienst, UWV), het bijwonen van zittingen van de kantonrechter, verstrekken van een maandelijks mutatieoverzicht, belastingaangifte box 1 over afgelopen kalenderjaar, het treffen van enkele afbetalingsregelingen, het opmaken en afleggen van rekening en verantwoording.

Voor een standaardbewind worden 14 uren gerekend (jaarbeloning: 14 uren x € 65 = € 910).

De LOVCK-aanbevelingen 2014 gaan uit van 16 uren per jaar voor de zogenoemde "standaardwerkzaamheden". Dit aantal is gebaseerd op de solidariteit van de 'onderlinge': eenvoudige zaken betalen mee aan complexe zaken. De onderhavige regeling gaat meer uit van de vergoeding van de feitelijke werkzaamheden van de curator, bewindvoerder en mentor. Daarmee kan het aantal uren voor een standaardbewind omlaag.

Kenmerkend voor een standaardbewind is dat de bewindvoerder niet veel extra werk heeft naast het regelen van de financiële huishouding van rechthebbende en dat niet aannemelijk is dat de rechthebbende daar ooit een deel zelf van zal kunnen doen. Onder deze categorie vallen bijvoorbeeld gevallen waarin goederen van ouderen in een verzorgingstehuis onder bewind zijn gesteld.

Lid 2 onderdeel b

Eén van de uitgangspunten van de Wet wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap is het bevorderen van de zelfredzaamheid van de rechthebbende, voor zover mogelijk. De bewindvoerder maakt daartoe een plan van aanpak. Er zijn rechthebbenden die, al dan niet met begeleiding, zelfstandig wonen en maatschappelijk actief zijn, dus in beperkte mate zelfredzaam zijn. Met deze mensen maakt de bewindvoerder een plan van aanpak met wederzijdse afspraken.

Voor de uitvoering van het plan van aanpak heeft de bewindvoerder recht op 3 uren vergoeding per jaar bovenop de beloning voor een standaardbewind van 14 uren wanneer hij de rechthebbende helpt om al dan niet gedeeltelijk (weer) financiële beslissingen te nemen (jaarbeleging: $(14 + 3) \text{ uren} \times \text{€ } 65 = \text{€ } 1.105$). Een onderdeel van het bevorderen van financiële zelfredzaamheid kan zijn het geven van maandgeld in plaats van weekgeld.

Lid 2 onderdeel c

Een bewindvoerder kan om een hogere beloning verzoeken indien de financiële zelfredzaamheid van de rechthebbende kan worden bevorderd als bedoeld in *onderdeel b* en de rechthebbende bewerkelijke schulden heeft. Het gaat hierbij onder meer om werkzaamheden ten behoeve van het stabiliseren van problematische schuldsituaties en in het kader van de toeleiding tot een minnelijke hulpverlening of WSNP, het ongedaan maken van een beslag waarbij de beslagvrije voet niet wordt geëerbiedigd. Voor de toeleiding naar de schuldhulpverlening stelt de bewindvoerder een schuldenoverzicht op en begeleidt hij de rechthebbende op het intakegesprek bij de gemeentelijke schuldhulpverlener. Voor de toeleiding naar de WSNP verschaft de bewindvoerder informatie aan de WSNP-bewindvoerder en woont hij de toelatingszitting bij. In de aanloop naar de schuldhulpverlening dan wel schuldsanering en ingeval de

rechthebbende niet in aanmerking komt voor schuldhulpverlening en/of schuldsanering, is het de taak van de bewindvoerder om de situatie te stabiliseren. Dat betekent dat de bewindvoerder de vaste lasten betaalt (huur, water, energie), de beslagvrije voet bewaakt en de contacten met schuldeisers onderhoudt.

Voor de term "bewerkelijke schulden" is gekozen om enerzijds te benadrukken dat het moet gaan om meer dan het treffen van enkele betalingsregelingen (zie de toelichting bij *onderdeel a*); anderzijds hoeft het niet steeds om problematische schulden te gaan. Het gaat erom dat de bewindvoerder vanwege de bewerkelijke schulden extra werkzaamheden verricht. Hoewel de meeste werkzaamheden zich in het eerste jaar zullen voordoen, wordt deze jaarbeloning aangehouden totdat er geen bewerkelijke schulden meer zijn.

Voor de werkzaamheden vanwege de bewerkelijke schulden ontvangt de bewindvoerder een beloning voor 5 uren bovenop de beloning voor een standaardbewind van 14 uren, naast de 3 uren ten behoeve van het bevorderen van financiële zelfredzaamheid bovenop de beloning voor een standaardbewind (jaarbeloning: $(14 + 3 + 5)$ uren \times € 65 = € 1.430).

Lid 3

Voor het bewind over een vermogen van meer dan € 1.000.000 geldt mutatis mutandis hetzelfde als voor een curatele waarin sprake is van een vermogen van de onder curatele gestelde van meer dan € 1.000.000 (zie toelichting bij *artikel 2, derde lid*).

Lid 4

Het vierde lid vloeit voort uit de LOVCK-aanbevelingen en is van praktische aard. De jaarbeloning is verschuldigd vanaf de eerste dan wel de zestiende dag van de maand waarin de bewindvoerder is benoemd en wordt in maandelijkse termijnen uitbetaald.

Lid 5

In beginsel wordt de bewindvoerder niet meer en niet minder toegekend dan de forfaitaire beloning als bedoeld in het tweede lid. Voor een aantal werkzaamheden kan op grond van het vijfde lid een aanvullende beloning worden verzocht. Het betreft:

Lid 5 onderdeel a

De beloning voor aanvangswerkzaamheden, bestaande uit de intake (7 uren) en het opstellen van een plan van aanpak (1 uur), bedraagt $(8 \text{ uren} \times € 65 =) € 520$.

Onder aanvangswerkzaamheden van een bewindvoerder zijn onder meer de volgende intakewerkzaamheden begrepen: het aanvragen van het bewind, de kennismaking, het bijwonen van de instellingszitting, het verzamelen en kennisnemen

van stukken, het opstellen van de boedelbeschrijving (inclusief inventarisatie schulden en uitkeringen), alle reguliere werkzaamheden verband houdende met het inkomen en de werkzaamheden van rechthebbende (het aanschrijven van instanties voor bijzondere bijstand, kwijtschelding gemeentelijke lasten en langdurigheidstoeslag, huurtoeslag, zorgtoeslag, uitkeringen), het openen van een bankrekening, de inschrijving in het Kadaster, het aanmaken van een dossier, overleg over het verkopen van de woning en/of de inboedel met het oog op een verhuizing. Daarnaast stelt de bewindvoerder in overleg met de rechthebbende een plan van aanpak op en verstrekt hij de klachtenregeling aan de rechthebbende (art. 6 van het Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren).

Indien een bewindvoerder voorafgaande aan het beschermingsbewind reeds het budgetbeheer voor de rechthebbende heeft verricht, is een vergoeding voor deze werkzaamheden niet nodig. Een vergoeding kan wel op zijn plaats zijn, als de vorige bewindvoerder is ontslagen en er geen deugdelijke eindrekening en -verantwoording is afgelegd.

Lid 5 onderdeel b

De beloning voor werkzaamheden in verband met de verkoop of ontruiming van de woning van rechthebbende bedraagt (5 uren x € 65 =) € 325.

Lid 5 onderdeel c

De beloning voor het beheren van een persoonsgebonden budget bedraagt (7,5 uren x € 65 =) € 487,50.

Indien aan de rechthebbende een persoonsgebonden budget is toegekend kan de bewindvoerder daarover het beheer voeren. Indien er naast de bewindvoerder tevens een mentor is benoemd, wordt doorgaans de bewindvoerder belast met het beheer van het persoonsgebonden budget. De verantwoordelijkheid voor de kosten, het sluiten van contracten en betalen van rekeningen valt immers onder zijn verantwoordelijkheid (vgl. Aanbevelingen meerderjarigenbewind (versie 21 januari 2014), p. 5).

Lid 5 onderdeel d

De beloning voor het opmaken van de eindrekening en -verantwoording anders dan de jaarlijkse rekening en verantwoording, bijvoorbeeld bij het overlijden van de rechthebbende, bedraagt (3 uren x € 65 =) € 195.

Lid 6

Op grond van het zesde lid kan de kantonrechter de beloning van de bewindvoerder op andere wijze vaststellen. De kantonrechter kijkt slechts in bijzondere – door verzoeker te

motiveren – gevallen af van het eerste lid en vermeldt in de beschikking de reden hiervoor.

Artikel 4

Lid 1

Het eerste lid regelt dat de kantonrechter die de professionele mentor benoemt, op diens verzoek de beloning vaststellen overeenkomstig het tweede tot en met vierde lid.

Lid 2

Het mentorschap betreft niet-vermogensrechtelijke belangenwaarneming (art. 450, eerste lid, Boek 1 BW). De mentor heeft een regievoerende en raadgevende taak (vgl. art. 453, vierde lid, Boek 1 BW). De mentor draagt verantwoordelijkheid voor het opbouwen en in stand houden van een adequaat hulpverleningsnetwerk rond de betrokkene en dient ten minste tweemaandelijks contact met hem te hebben (zie art. 5, derde lid, Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren).

De forfaitaire jaarbeloning van de mentor is inclusief onkostenvergoeding en exclusief BTW. Voor de onkostenvergoeding van de mentor geldt mutatis mutandis hetzelfde als voor die van de curator, zoals die is toegelicht bij *artikel 2, tweede lid*.

Lid 2 onderdeel a

Het aantal uren dat wordt toegekend voor een standaardmentorschap wordt gesteld op 17 uren (jaarbeloning: 17 uren x € 65 = € 1.105).

Een mentor neemt onder meer beslissingen aangaande de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van de betrokkene (regiefunctie), keuze van de woonvorm, heeft contact met betrokkene, zorgaanbieders (wijzigingen zorgplan, controle op naleving zorgplan), en met de bewindvoerder.

In de LOVCK-aanbevelingen wordt uitgegaan van een gemiddelde van 16 uren werkzaamheden per jaar. De reden van de verhoging naar 17 uren is onder meer de toename van de werkzaamheden van de mentor door formalisering van de zorg en de verplichting om ten minste zes keer per jaar contact met de betrokkene te hebben (zie art. 5 van het Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren).

Lid 2 onderdeel b

Voor gevallen waarin jongvolwassenen met verschillende psychische of psychosociale problemen worden begeleid volstaat de beloning voor een standaardmentorschap niet. Daarom wordt een hogere beloning toegekend aan een mentor die "een persoon in de

leeftijd van 18 tot en met 23 jaar die jeugdhulp heeft gehad in verband met een psychisch of psychosociaal probleem, psychische stoornis, gedragsproblemen of verstandelijke beperking" begeleidt. De term "jeugdhulp" wordt in dit verband gehanteerd als bedoeld in artikel 1.1 van de Jeugdwet (Stb. 2014, 105).

Het gaat om jongvolwassenen met aandoeningen en beperkingen die het nodig maken dat zij begeleiding ontvangen zodat zij maatschappelijk kunnen participeren en voldoende zelfredzaam zijn.² De begeleiding van deze groep jongvolwassenen kost mentoren meer tijd omdat zij er bijvoorbeeld op moeten toezien dat de betrokkene de zorg niet de rug toekeert en vervolgens dreigt te ontsporen.

Geschat wordt dat een dergelijk mentorschap gemiddeld 5 uren meer kost dan een standaardmentorschap (jaarbeloning: $(17 + 5 \text{ uren}) \times \text{€ } 65 = \text{€ } 1.430$).

Lid 3

Het derde lid vloeit voort uit de LOVCK-aanbevelingen en is van praktische aard. De jaarbeloning is verschuldigd vanaf de eerste dan wel de zestiende dag van de maand waarin de mentor is benoemd en wordt in maandelijkse termijnen uitbetaald.

Lid 4

In beginsel wordt de mentor niet meer en niet minder toegekend dan de forfaitaire beloning als bedoeld in het tweede lid. Voor een aantal werkzaamheden kan op grond van het vierde lid een aanvullende beloning worden verzocht.

Lid 4 onderdeel a

De beloning voor aanvangswerkzaamheden, bestaande uit de intake (7 uren) en het opstellen van een plan van aanpak (1 uur), bedraagt $(8 \text{ uren} \times \text{€ } 65 =) \text{€ } 520$.

Bij de aanvang van het mentorschap gaat het met name om een gedegen kennismaking met de betrokkene, teneinde diens wensen inzake de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding te vernemen, en over de afspraken in het zorgplan. Daarnaast wordt een plan van aanpak opgesteld en besproken met en verstrekt aan de betrokkene, alsmede de klachtenregeling (art. 6 van het Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren).

Lid 4 onderdeel b

Werkzaamheden in verband met de verhuizing van betrokkene. De beloning hiervoor bedraagt $(5 \text{ uren} \times \text{€ } 65 =) \text{€ } 325$.

Lid 4 onderdeel c

² Vgl. Kamerstukken II 2012/13, 33 648, nr. 3, p. 123.

Het beheren van een persoonsgebonden budget. De beloning hiervoor bedraagt (7,5 uren x € 65 =) € 487,50.

Indien er naast de mentor tevens een bewindvoerder is benoemd, wordt doorgaans de bewindvoerder belast met het beheer van het persoonsgebonden budget (vgl. Aanbevelingen mentorschap (versie 21 januari 2014), p. 3). In overleg tussen bewindvoerder en mentor kan tot een andere taakverdeling worden gekomen. In geval de mentor het persoonsgebonden budget beheert, kan de mentor de beloning voor de daaruit voortvloeiende werkzaamheden verzoeken.

Lid 5

Op grond van het vijfde lid kan de kantonrechter de beloning van de mentor op andere wijze vaststellen. De kantonrechter wijkt slechts in bijzondere – door verzoeker te motiveren – gevallen af van het eerste lid en vermeldt in de beschikking de reden hiervoor.

Artikel 5

Artikel 5 ziet op de situaties dat er twee personen dan wel twee functies in het spel zijn.

Lid 1

Het komt voor dat een persoon zowel tot bewindvoerder als tot mentor van een persoon wordt benoemd. Het eerste lid bepaalt voor dat geval dat de kantonrechter op diens verzoek de beloning vaststelt overeenkomstig de beloning van een curator. Dit reflecteert de gedachte dat de werkzaamheden van de bewindvoerder en mentor tezamen overeenkomen met de werkzaamheden van een curator, en sluit aan bij de LOVCK-aanbevelingen. De jaarbeloning van de curator wordt berekend door 85% van de jaarbeloning van de bewindvoerder te vermeerderen met 85% van de jaarbeloning van de mentor (zie de toelichting bij *artikel 1, tweede lid, onderdeel a*); het eerste lid verwijst daartoe naar de beloning van de curator als bedoeld in *artikel 1, tweede lid, onderdeel a* (de familiecurator), en in *artikel 2, tweede of derde lid* (de professionele curator).

Lid 2

Het komt ook voor dat een persoon wordt benoemd tot bewindvoerder van twee personen die in gemeenschap van goederen zijn getrouwd of op andere wijze een economische eenheid vormen. De jaarbeloning van de bewindvoerder wordt in een dergelijk geval berekend door van beide beloningen 60% te nemen en bij elkaar op te tellen.

In een dergelijk geval zijn er efficiencyvoordelen, bijvoorbeeld bij een boedelinventarisatie of huisbezoek. De LOVCK-aanbevelingen bevelen aan dat de kantonrechter de beloning vaststelt overeenkomstig de beloning van een bewindvoerder of van één persoon, vermeerderd met 20%. Met de onderhavige regeling worden verschillende categorieën bewinden ingevoerd (zie *artikel 3, tweede lid, onderdelen a tot en met c*). Het kan voorkomen dat de werkzaamheden van de bewindvoerder voor één van de twee personen die in gemeenschap van goederen zijn getrouwd of op andere wijze een economische eenheid vormen onder de beloning voor een standaardbewind valt, en de werkzaamheden voor de andere persoon onder de beloning voor een bewind met "bewerkelijke schulden". Daarom wordt de jaarbeloning van de bewindvoerder berekend door van beide beloningen 60% te nemen en bij elkaar op te tellen.

Lid 3

De jaarbeloning van een mentor van twee personen die in gemeenschap van goederen zijn getrouwd of op andere wijze een economische eenheid vormen wordt berekend door van beide jaarbeloningen 90% te nemen en bij elkaar op te tellen.

Wanneer een mentor wordt benoemd van twee personen die in gemeenschap van goederen zijn getrouwd of op andere wijze een economische eenheid vormen is in mindere mate sprake van efficiencyvoordelen zoals dat voor een bewindvoerder wel het geval is. Voor de personen die in gemeenschap van goederen zijn getrouwd of op andere wijze een economische eenheid vormen moeten verschillende zorgplannen worden samengesteld, verschillende hulpverleners worden gecontacteerd en bezocht, et cetera. Ook bij het mentorschap kan sprake zijn van verschillende categorieën waar de werkzaamheden onder vallen die de mentor verricht voor de betrokkenen die in gemeenschap van goederen zijn getrouwd of op andere wijze een economische eenheid vormen.

Lid 4

Het vierde lid beschrijft de wijze waarop de jaarbeloning van de curator van twee personen die in gemeenschap van goederen zijn getrouwd of op andere wijze een economische eenheid vormen wordt berekend. In dat geval wordt 85% van de beloning als bedoeld in het tweede lid (de jaarbeloning van een bewindvoerder van twee personen die in gemeenschap van goederen zijn getrouwd of op andere wijze een economische eenheid vormen) vermeerderd met 85% van de beloning als bedoeld in het derde lid (de jaarbeloning van een mentor van twee personen die in gemeenschap van goederen zijn getrouwd of op andere wijze een economische eenheid vormen).

Artikel 6

De beloningen zullen in navolging van de LOVCK-aanbevelingen vanaf 1 januari 2016 worden geïndexeerd overeenkomstig artikel 2, vijfde lid, van het Besluit vergoeding bewindvoerders schuldsanering, waarbij wordt afgerond tot één cijfer achter de komma. Met het oog op het met deze regeling per 1 januari 2015 te introduceren nieuwe beloningssysteem en de nieuwe bedragen die hieruit voortvloeien, heb ik besloten geen indexering voor 2015 uit te voeren, maar het huidige uurtarief te verhogen met 1,5%, met daarin verdisconteerd de indexering.

Artikel 7

Artikel 7 regelt de inwerkingtreding van de regeling. De regeling treedt in werking op het tijdstip dat de Wet wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap volledig in werking treedt. Dit geschiedt met de inwerkingtreding van de artikelen 380, vijfde lid, 386, eerste lid, 410, tweede lid, 420, derde lid, 447, derde lid, en 460, tweede lid, Boek 1 BW. Dat betekent dat vanaf dat tijdstip de regeling geldt voor nieuwe en lopende zaken. De beoogde datum van inwerkingtreding is 1 januari 2015.

Artikel 8

Artikel 8 bevat de citeertitel van deze regeling: Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven